

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt.
Negyed évre . . . . . 1 fr. 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetési csempén a kiadóhatalállehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilatkozatokra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt katasó petitor 6 kr. — Nagyobb és többhónási hirdetések jutányosan csökkentendők.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 Kr.

Felírtá garmad sor: 20 kr.

B.-Gyarmat, február 25-én.

Váltságos időben a hazaszeretet menti meg a hazát.

Ha senki se bánt, egymást utjuk, de ha valaki bánt, egymást védelmezzük. Sok veszedelmes testvért ismertünk már, kik ha arra került volna a sor, bármely pillanatban meghaltak volna egymásért. Egy honfitársunk és jelesebb költőnkéről beszéltek, hogy egyik elkeseredett pillanatában, valami német előtt, hevesen kikelt a magyar nemzet ellen. A németnek ez vérszemet adott s az is rákezdte. Ebben a pillanatban csattant valami s a német arczához kapva, rémülten tekintett a költőre. „Hogy mered bántani a magyart? kérdé tőle ez rettentő tekintettel. „Hiszen én is bántottam.” — Nekem szabad, mert én magyar vagyok, de ha más bántja azt megölöm!

Ezt tükrözött vissza a pártok magatartása, midőn a véderő bizottságban a honvédelmi miniszter rendkívüli költségvetése tárgyalatott. Oly unneplény volt ez űlés, mint mikor a hívek a templomban imádkoznak. Nem támadta meg e javaslatot egyetlen egy hang sem, a bizottság minden egyes tagja átértette, hogy ez már nem pártkérdés, itt már nem arról van szó, hogy egymást üssük, hanem hogy egymást védelmezzük. Nagy és sok terhünk van, de hogy ezt még fel kell vennünk azt mindnyáján tudjuk és nem tiltakozunk ellene. Olyan teher ez, mint a vízhatlan ponyvatarakó azon a máhán, melyet különben tünkre tenne a vihar. Hiába van megrakva a szekerek bármi főle kelmével, ha ezt a takarót rá nem borítod egy óra alatt semmivé lehet. Hiába adtal érte ezeket, ha ezt a takarót nem akarod hozzá venni.

Nehéz gond ul a haza nemtörőnének homlokán, mert hiszen meg lehet szavazni a milliókat, ez könnyen megy, még elő is lehet toremteni . . . De ha a visszafizetés órája itt, honnan vesszük? Ezzel a gondolatokkal lép a szavazó urnához minden képviselő s vajjon melyik meri kimondani a „nem”-et?

Hát lehetünk szegények, nyomoroghatunk, izzadhatunk és küzdhetünk a sorssal, a míg öl a nemzet, mindig lehetséges számára egy szebb

jövő: de ha az ország, a haza elveszett, a nemzet is elveszett. Mikor a haza veszélyben van, nem az a kérdés, hogy sok-e ez, a mi kell: hanem az, hogy mennyi kell.

Semmi sem drágább az életelnél, mégis a haza rendelkezésére bocsátom, pedig ha egyszer azt elvették, többé nem szerezheti vissza senki. A pénzt, a vagyonot vissza lehet szerezni. Mikor a haza veszélyben van, s amíg van ember, kinek egy fillére van, az, hogy honnan vesszük a pénzt: nem kérdés?

Vajjon a győztes ellenség kérdezi-e? Hát melyiknek adod szívesebben? A karthagoiak odaadták az aranyjukat, az ezüstjüket; a nők odaadták ökszereiket, piperecszközüiket. Aztán odaadták a hajukat, végre az életüket: és a hazát még sem voltak képesek megmenteni: Mert elkéstek vele!

A történelem elítélte azt a honvédelmi minisztert, a ki a pénzkeréstől való tartózkodás miatt elhanyagolná a honvédelem ügyét. Hiszen a hazának kéri! És ő tudja mennyi kell! Azért kért most fél millió forintot, mert megakarja váltani azt a 60 milliót, melyet akkor kellene megszavaznotok, ha elkésve kérné és azt az ötezer milliót melyet azonfelül még az ellenségnek kellene fizetnetek.

Hol az az ember, ki a szavazó urnához lépve kimerte volna mondani a „nem”-et. — ?

Fölhívás a megyehatósághoz,

a nép legfontosabb anyagi érdekében.

Polezári kötelezettség teljesítése, midőn a törvényhatóságot a nép oly bajára figyelmeztetem, mely annak mezőgazdaságát megbénítja, birtoka értékét felére csökkenti, s így polgári kötelezettségei teljesítésére nagy részben képtelenné teszi.

A tagosítás az okkerü mezőgazdaság alapja. A nem tagosított birtok, nem is birtok. Ki hisné, hogy Nógrádmegyében — csekély kivétellel — az urbéri birtokok nincsenek tagosítva, csak elkülönítve a majorságoktól. Sants hisztetlen, hogy vannak határokat, például a b. gyarmati, hol a nép birtoka az állítólagos tagosítás után, több darabban van kiosztva, miat tagosítás előtt volt.

Az 1832—6. X. törvény 6. §-nak g.) pontja azt rendel, hogy az urbéri illetőségek a mennyire lehet egy tagban, vagy tekintettel a vetés forgására osztas-

ának ki, tehát ősi, tavaszi és ugar dőlőkre fölözve, legfőkébb három tagban rendeli a törvény az urbéri- ség kiadását.

Az 1836 ki törvényhozók tagadhatlanul járatosnak valának a tagos szabályozási ügyekben; ám de a törvény bírányait a gyakorlati életnek, tehát első sorban a bíróságoknak kellett volna kipróbálni; ámde azok azt nemcsak nem tették, hanem a törvényhozás szándokait megbiúsították.

Ugyanis midőn Mária Terézia uralkodása alatt az urbéri kormány hatalommal behozták: a vármegyéket osztályozták, megszabván, hogy minden megyében az urbéri osztályozás szerint, hány hold szántó föld és hány kaszár ról képezze egy bázhely illetőséget. Ezen illetőséget azután kiadták a határ javából 1100, a közpészterű részekből 1203, és a legrosszabb dőlőkől 1303 □ örel, és ezt nevezik urbéri osztályozásnak.

1836-ban a rendezett uton bízott urbéri törvény által szabályoztatván, ezen mária teréziai mennyiség és helyiség a népeül hagyatott ugyan. de 1849. előtt az urbéri maradványból újabb helyek voltak alkotandók, 1849. után pedig a maradvány a régi tulajdonossal maradt, de azért az államnak kártalanítással tartozott; s így a maradvány kibontakozása végett az összes urbéri osztályozás szerint, hány hold szántó föld és hány kaszár ról képezze egy bázhely illetőséget. Ezen illetőséget azután kiadták a határ javából 1100, a közpészterű részekből 1203, és a legrosszabb dőlőkől 1303 □ örel, és ezt nevezik urbéri osztályozásnak. 1849. után pedig a maradvány a régi tulajdonossal maradt, de azért az államnak kártalanítással tartozott; s így a maradvány kibontakozása végett az összes urbéri osztályozás szerint, hány hold szántó föld és hány kaszár ról képezze egy bázhely illetőséget. Ezen illetőséget azután kiadták a határ javából 1100, a közpészterű részekből 1203, és a legrosszabb dőlőkől 1303 □ örel, és ezt nevezik urbéri osztályozásnak. 1849. után pedig a maradvány a régi tulajdonossal maradt, de azért az államnak kártalanítással tartozott; s így a maradvány kibontakozása végett az összes urbéri osztályozás szerint, hány hold szántó föld és hány kaszár ról képezze egy bázhely illetőséget. Ezen illetőséget azután kiadták a határ javából 1100, a közpészterű részekből 1203, és a legrosszabb dőlőkől 1303 □ örel, és ezt nevezik urbéri osztályozásnak.

TÁRCZA.

Madame Alphonse Daudet.

— Tanulmány S. Blaskától. —

Nagyon csodálnak azok, kik a francia és különösen a párizsi nőkről való véleményüket fríval szimulák és regényekből merítik, mert Franciaországban, de kiváltképpen Párizsban sokkal is magasabb helyzetű és nagyobb befolyásuk van a társadalomban mint bárhol és esbbssem bírányoztak ott a kiváló tehetségű és szellemű nők, kik ezzel még a legzebbnél erőnyek is egyetemesi képesek.

A mai Párizs legkiválóbb nőinek egyike kétségkívül Daudet Alphonse írő felesége, leány nevén Alard Julia.

Midőn 1879-ben Daudet „A Nábók” regénye megjelent és a költő legbensőbb barátjai számára egy külföldi kiadást, — melyet különben senkinek megsemmisíteni nem állott, — nyomtatott, az ezen ajánlással volt ellátva: „Oda adó, bősé és farsadhatatlan munkatársamok, söröző szeretői Julianoak, a legnagyobb bálával és meleg elismeréssel hozom ezen könyvet, mely ő neki oly sokat köszönhet.”

Ezzel nyilvánossá lett ama körülmény, hogy Daudet férje irodalmi munkásságában telteleg részt vesz, bár a közönség előtt úgy sem volt már titok, hogy ő maga is tehetséges írónő.

A „Revue”-ban, a „Journal officiel”-ben, a „L'avis Moderne”-ben és egyéb sajtó neve alatt sokszor külföldi tollal külföldi munkásságát cikkeket; bizalmas barátai ferje egyes munkáiban is felfedezni vélték tollát, de hogy olyan komolyan valóban munkatárs legyen férjének, mint a Nábók ajánlása mondja, nem képzelt senki. Pedig nem is lehet másképp. Ed. Daudet, ki oly élénk gyönyörködéssel olvastam a Nábók röviddel megjelenése után és csak sokkal később

ben mindazt, mi Daudetnél irodalmi munkásságára vonatkozott, nem küzdhettem le magamban azt a feltévést, hogy a Nábók egyen, gyönyörű, mely főm gyengédséggel áthatott, külföldi szépségekkel telt részleteiben azonyok kellett közreműködnie. És Daudet minden regénye ezt a benyomást teszi reám. Csak nőnek lehet oly főm érzéke, oly még főmabb meggyőző tehetése, az a bensőség és gyengédség, amivel a női jellemeket, érzéseiket, gondolkodásukat festi; arra a leggenialisabb író nem képes. A Nábókban „Aline” a kedves anyóka és az ő család életének gyönyörű rajza és jellemzése, az Daudetnél munkája leír, hogy több részlete ne is reflektáljak. Az „Időskor” és „Ifjabb Fromont”-ban Izabella; a „Néma Roumestan”-ban, én előttem eszményképe a modern tökéletes asszonyoknak, amilyennek lenni kellene. — Rosalie, az ódon palota leírása, hol Rosalie felnőtt, a kedves, megdöbbentő flörtösz, az a megrábot, elragadó szépségű leírása a Bonchereau orvossal való találkozásának; és a „Királyok a szándékotában” a királyné anyja, midőn gyermekét az orvoshoz nyit megvizsgálói, mint egyszerű polgárnő, hogy őszinte nyilatkozatot kapjon és az orvos kijelentése, hogy a „fűcskát” az ráni nem táncolná, mert a szervezeteben a legsajátosabb zavarok vannak jelen és különösen a legnagyobb mértékű, legszebb, legkimerültebb vér. — Az anya lompá szemrehányást bango megváltó válassza rá önkénytelenül: „királyi vér!” és a szegény, okos kis királyi ki bszament csodón kérdi anyjától: fogsz-e azért szeretni, ha nem leszek is király? az anya zokogó válassza: „oh gyermekem”, — ezek és a többi mely drámai részletek, ha munkatársa a nő a férjének, — mind mind az asszony fantáziájára válik!

Ő maga ugyan nagyon szerényül nyilatkozik közreműködéséről. Együttműködésünk, úgy mond egy japáni legyezőhöz hasonlít. Az egyik oldalán lát, bato a tárgy, a személyek, a levegő, a másikon mindentől cefraság viráglevélkéik, ágacskák, a folytatása ennek és annak, mindaz ami a festő esetében a színek és aranyból marad. Így iparkodom én ezen ap

rofőkös rajzocskákat a valódi tárgygyal összehangba hozni úgy, hogy elrebből gulyám megegyezzenek a teli táj és a föld hájtás a bimbuszódon a tavaszi képpel, mely a földön előtérítve van.

Ez az oly szerény nyilatkozat teljesen összehangban van ezen ritka nő igénytelen, egyszerű, szeretetreméltó egyéniségével. Hogy egy hírneves költő neje és maga is tehetség, minden pillanatban elfeledni látszik.

A francia nyelvet tökéletes mértékben bírja. A mennyire elragad bája és valódsága annak amit bír, ép annyi varázsa is rejlik kétségteleenül a gyönyörű nyelvetben, melylyel leírja és külföldi hatás keltésében igen nagy része van a remek formának is lárlja „a gyönyörű ékeszetes munka” amintegy párisi kritikus ezen minden ízében főmoss és csillogozó kidolgozott előadást modort nevez. Nemcsak sajtó, de még idegen művekkel is Daudetnek egyik fő győzelme az irállyra irányul. Egy kevésbé becses munka is kivívja becsülését, ha azt mondhatja róla, „jól van írva.”

Mindame előnyét megvannak az „Impressions de nature et d'art” munkájában; és a „L'Enfance d'une parisienne” egy csomó, a lehető legkedvesebben, legnagyobb mértékben leír, rajzocskák apró történetek is kétszeresen érdekesek mert az ő gyermekkorát festik, melyekben francia szellem meleg bensőséggel párosul.

Daudet Alphonse, a férj, most külföldi munkássága és hírneve szentjében áll és ha egyáltalán egy olyan ideges, farsadhatatlan munkásságú ember, kit folyton a „mieux faire” gondja foglalkoztat, boldog lehet, az is. De, hogy az és ami minden munkájából bázál, a kályhazug jó illata, a lakás kellemes melege, a lámpa nyájas világa” hogy egy jól rendezett, kedves és kellemes otthonban, telen Párizsban, nyáron Champroy jószágán, hajlamával és szokásával megegyező életet élhet, ki amely ügyességgel a tollat forgatni tudja, ép úgy lelke tud lenni az író bási világának is.

a nép birtokának egy tetemes része használatlan mezejekre s földekre dalló utakra s melyek azután a hegyes vidékeken vízmosásokká alakultak, melyek a határokat, rohamosan pusztítják, s a völgyek rétegeit bejáratják s bekavicsolják. Itt a sok szomszédság mennyi szelvényes-érett, és a szétszórt birtok mennyi napjaink óta.

Az új tehát, hogy megyénkben valamint ország szerinti milliói károkát szenvedve, az a közigazgatás azáltal teljességgel tovább nem nézheti, midőn mellyében van a bajok rövid idő alatt, oltos és gyökere sen segíteni, miként nyomban látni fogjuk.

A hivatkozott törvényre támaszkodva, úgy hiszem, hogy joggal elmondhatom, hogy a mely határokból az urberiseg három tagból több darabban van kivesítve, az nincs tagosítás, s így ott eme közműnyai beajaztat, a tagosításokat jogosan el lehet rendelni. Ezen tagosítás nem kíván semmi hosszadalmas pír, hanem jegyzőnk által tárgyalások után végrehajtható. A pozsonyi easteri térképtől a hiteliségtől s igen tökéletes easteri térképet a teleknyelveket jutányos áron hiteles másolatban meg lehet kapni. Ezen másolat a valódi birtokok neveinek megállapítása végett, a helyesnek megjelölésére szolgál. Szükség van három oly becsülésre, a kik a határt ismerik, és a szomszédok a réteket képzőz értékek megbecsülni képesek. Ezek a kiküldött törvényre ki bíró vezetés mellett, megemlék a becsülés tárgyát, és azután a legdrágább dűlőben megállapítják egy 1200 [ ] öles holdok az Arat, és az lesz a becsülés alapja s szűz viszonyban megbecsülni a legpörbő részletekig az összes urberiseg. A mérnök nyomban beiktatja a választó vonalakat a térképre, melyek a különböző értékű területeket egymástól megkülönböztetik; és azután kiadja a területeket Ataliban és egyenként, s kitűnteti mind az birtok [ ] öleiben, becsüldakban és pénzértékben. Ezek után az egyetértő birtokosság, vagy a fölperesek utasításához képest előkészíti a ki bcsúsi tervezetet, és ha az ellen az alperesek kifogást tesznek, a körös mérnök elkészíti az ellentertet is; és ha a felek megállapodni nem tudnak a bíróság állapítja meg és az basztítja ki a végleges tervezetet.

Megderdekem, hogy a becsülés dűlő alapja föld természetű minőségét vehetik csak, és nem a mezőre egyes javításokat s beruházásokat; mert ezeket a végrehajtott tagosítás, vagy a tervezet megállapítása után kell megbecsülni, és a régi s új tulajdosok közt kiosztani; ilyen a többi közt az el nem használt iragya is, és egyéb hasznos javítások. Kéret szenvedni senki nek sem szabad.

Azon kelleme helyzetben vagyok, hogy ezen indítványommal nem most teszek először kísérletet, mert a legközelebb végrehajtott becsülés fogási puszta tagosításnál, indítványom folytán a képviselti becsüld fogadta el a közbiróság, és oly tökéletesnek találta, hogy az ellen senkinek sem juttott eszébe kifogást tenni. Az ily becsülés szerint, az új dűlőben, melynek 1200 [ ] öles holdja 200 [ ] ítra van becsüldve, a becsüld tesz 1200 [ ] ölet; a 100 ítra dűlőben tesz 2100 [ ] ölet; a 40 ítra dűlőben 600 [ ] ölet, s a mezőre az emberi és terjedhet, ezen osztályozott holdoknak egyenértékűnek kell lenni. Természetesen, hogy minél erősebbek a jellemzőbbek a becsülés, a munka annál tökéletesebb.

Fölhívom tehát megyénknek minden pártkülönbég nélkül oly méltán tisztelt és szerető alispánját, hogy az ily törvényalkotás s kértáran szabályozott, helyesebb megvalósított határokat, az illető szolgabírák által kinyomtatni, és intézkedni a mellőrtészek; hogy a szerelnek megromoltságának; és eme visszatérlekre a magas kormány figyelmezt is föl hívni svenkedjek; mert itt a népség millióit érdekérol van szó.

Holdok a fogom magamat érezni, ha ezen életkérdés szerencés megoldását megérthetném.

Hodnár István.

Nógrádvármegye közg. bizottságának az 1886-ik év 2-ik feléről szóló jelentése.

A fegyelmi intézkedéseket illetőleg.

Komjáthy Jenő, néhai Benzenleitter Leona s Kapossy István polgári iskolai tanított fegyelmi ügye, Komjáthy Jenőnek 50 ítra pénzbeli részben való marasztalása és Kapossy Istvának állásától való elmozdítása által végbefejezést nyert, — azonkívül Adorján Sándor csövisi körösvos mozdított el állásától.

Ezen kívül egyes közg. tisztviselőik ellen felmerült kisebb nagyobb panaszok folytán foganatosított vizsgálati illetve fegyelmi intézkedések, fegyelmi választmányunk ele nem kerülve, különleges felemlítést nem igényelnek; az ezek folytán befolyó bírságpenzek a meunynya a törvény másként nem intézkedik, e részben fenálló szabályrendeletünk értelmében a vármegyei közpörház alapja folyhat.

II. A gazdasági és gondnoksági ügyek.

Illetőleg a vármegyei árvaszek ügyforgalmi és tevékenységi kimutatását II. a losonci árvaszeket II. a alatt mellékelve, a kimutatásban kitűntetett eredmények, az előző időszakokban kitűntetett eredményekhez képest kieltölköznek mutatkoznak.

Az árvaszekek második közzé elintézésére hivatott fő lebbeszéki közzétség által a felfolyt felében 38 ügy tárgyalatott, s 23 érdemleget nyert elintézés, és pedig 14 esetben az előfokú határozat helyben hagyásával, 11 esetben részbeni módosítással, 4 esetben feloldó határozattal.

A pénzügyminiszterium ügykört.

Illető kimutatásokat A. B. és C. alatt mellékeljük és kimutatjuk, hogy 1886. év végéig az 1885. évi évben tényleg 142450 ítra 95 és fel kiral kevesebb folyt be, mely kevesebb arany oka a vármegye szerző uralkodott szűzesség következtéből s az természetek tulajdonosok.

A vallási és közoktatásiügyi miniszterium.

Ügykört illető 1885—6. tanévi szabályos kimutatást III. alatt mellékelve megnyuzásával jelenítjük, hogy neputatási ügyünk bar lassú de fokozatos haladása minden irányban tapasztalható, s ezt az iskola feutarto birtokosok és egyházközségek teljes buzgósággal segítik elő, különösen szép előhaladással folyik a magyar nyelv tanítása, melyre a néptanítók a „nemzeti iskolák”-nak nyert jutalmazásokkal hathatósan buzdítottak. Ürvedentes jelelt és bizonyítékul szól az erről a kir. taofelügyesnek küldött mind tenévi jelentéséből volt az értesítés, hogy a tanítási nyelv 183 népiskolában magyar, és oly tanító, ki magyarul tanított nem tudta, már egy sídés.

Az igazságügyminiszterium ügykört illető börtönlügy.

Ez azokt illető kimutatást IV. alatt mellékelve jelenítjük:

1. Hogy börtönvizsgáló bizottságunk a börtön épületeket egy biztonság, mint rend és tisztaság tekintetében kifogástalannak találta.

2. Az őrzelményzet megartatása, a rabok fegyelmezése, elmozdítása, ruházatainak s szűzölvényeinek tisztasága minden kíváncsúnak megfelelőnek.

3. Halálhízi eset: 2, szökés 2 fordult elő, őrlési vagy öngyilkossági esetek nem voltak.

4. A központi börtönben levő rabok szabó és az talos műhelyekben és kosár fonással való foglalkoztatása a fegyelmelet és rend szabályának pontos betartásával eszközöltetik.

A honvédelmi miniszterium ügykört illetőleg.

Ez azokt érdeklő kimutatást VI. sz. a mellékeljük.

A földmérés és kereskedelemügyi miniszterium ügykört illetőleg.

Kiválók mozzanatokról jelentést nem tehetünk.

A közmunka és közkezelési miniszterium ügykört illetőleg.

A közmunka és közkezelési főbb mozzanatokról szóló jelentésünket az V. szám alatti kimutatás csatolása mellett következőkben ösponosítjuk:

az állami utakn illetőleg.

A megye területén levő államutak állapota a múlt és második felében kielégítőnek volt mondható s azokon a közlekedés fenakadást semmi sem szenvedett.

Az államutakra kiállított fenartási kavics, valamint a múlt évi költségelőranyzat többször eszközölt bűdítések, javítások és egyéb munkák, kivétel nélkül foganatosítottak és közigazgatási bizottsági tagok közreműködése mellett felhívást kaptak.

A kiállított fenartási kavicsok legnagyobb mennyisége az október és november hónapokban betérítetve, az államutak jelenlegi állapota kifogás alá nem jöhet.

(Folytatása és vége következik.)

A b-gyarmati censalis legelő ügyhöz.

A Nógrádi Lapok legutóbbi számában megjelent, a censalis pörre vonatkozó cikkhez, felvilágosításképp jónak láttuk következőket felhozni.

A halassa gyarmati tagosítás pír 1837-ben, és így 50 év előtt indítottat meg. Ezen pörben a volt telkes gazdák és kézi szolgálatot teljesítő paraszt zsellérek, néhai Iláby Zsigmond volt megyei főügyész képviselte. A robotállagot (census) főző egy novezt censalistának, nem idéztek be a pörbe, és a nép képviselője a meghatalmazványát velük alá nem íratta: hanem 1813-ban azok corében én avatkoztam a pörbe, és az a képviselőm a mai napig.

Nincsenek ezen censalisták maiorági telkeken megtelepítve, sem az uradalmak nem adtak azoknak census fizetés mellett maiorág földet, különleg gyantát: hanem az a valódi tényállás, hogy az egykor virágzó B. Gyarmat a báboros visontagságok folytán pusztulván, 1699-ben s a következő években újból benépesített, és az a elő alapjához visszacsalatott.

Mint hogy pedig az uradalmak a városok által előlélt folytatott öröri pörben beajazolták, hogy az urbersek, az urber táblázatba felvett 80 házhelyen fölül, 50 házhelynyi urber maradvány birtokában vannak: a helytartóságnak a határt szabályoztatni megengedte egyen, és a maradványokat benépesíteni s az a elő alapjához csatolattani rendelt. Az uradalmak 1812-ben a határt szabályozván, a közel 1200 holdra mező urber maradvány csekély részéből censalis és paraszt zsellérelketek alkottak, a többi maradványt pedig mesterségekkel visszatartották mind addig míg az 1818 ki törvények folytán tulajdonukká vált.

A tagosítási pörhöz csatolt censalis pör fő tárgyát tehát az képzti, vajljon a censalistáik urberiek e vagy maiorágiak. E kérdésben a kir. törvények illetőleg hagyván a divényi uradalom censalis pörét, a melyben a cs. kir. urber törvényének a censalistákat árberi, a felsőbb bíróságok pedig, bizonyosan a kincsar érdekében, maiorági zsellérelketek állapították meg, — mint mondám a törvényezék — a kékkő uradalom censalistáit urber zsellérelketek mondotta ki. Ezen ítéletet a kir. tábla feloldotta, több körülményt fölvilágosíttatni rendelt, és ez okozta a pör buzavonását.

A távra az uradalmak, hogy a censalistákat minden esetben részéitni kell a közös legelőben: a keresztény censalisták részére a tagosítás végrehajtásakor 302 hold legelőt kibocsátott a határ legmosztóbb részében, a fűt homok dűlőben; és azt az illetők elfogadni vonakván, jelleleg is a városi képviselő kezelteti.

A censalisták wremen az uradalmakkal jegyzőkönyvileg kijelentették, hogy ezen 302 hold területet elfogadják és így ezen kopár legelő terület jelenleg az összes censalisták telekénynön kívüli tulajdon, a melyből egy egy censalista valami házával, mint egy 600 [ ] öi jut.

Hogy ezen kopráért nem ezer forint de csak csekély hasznóból tiszteltik, s az magában érteődik. Minden eozó kíváncsún lono, hogy az az illetők részét a városok, részét a gazdák egyetnek illendő ártat állonoznak, hogy az részint neptertő lakitások, részint plukszra elleno gágyerű szűz és falkolások fordítassék; minás az egyesek alig vehetnek hasznát; és egy nagy rész részre fogva fölhasználtatik.

Kér m eme fölvilágosításomnak becses lapjában tért engedni.

Hodnár István,
a censalisták képviselője.

A b-gyarmati tűzoltó egyeslet évi jelentése.

Tíz évi szolgálatában a tűzoltó ügyek teljes buzérrel mozdítjuk „betöltöd tisztodt”, mert a kitűzt irányt eleres nélkül követve a nagy közönség azon rétege is, mely egykedvűen nézve az emberbaráti intézményeket, közömbösségből kibontakozva elübbent a nehány, do azért fellelt okokat mondó szót: „tűzoltó egyeslet nélkül csakugyan el nem lehetünk”.

A hivataink megfelelő tényekhez növelte egyesletünk iránt az érdeklődést s így érdeműs disztagnak nagya Seifovszky János alispán úr, kinek jó indulat támogatása által a megyei fcskedők szállitásával megbízott Geitner és Ilancsek cégtől egy 700 forintos igen használatos újabb szerkesztű vízgépet nyertünk, különben e cég a legmúltányosabb áru fcskedők javításokat is eszközöl, tehát e cég is, nem különben a városi képviselő tanács élén Komjáthy Károly város bíróval, a losonci óak. tűzoltó egyeslet 51 frónyi alapítványával, a trieszi generáli által, biztositó társaság s a helybeli pénzintézetek adományozásákkal e mellett tanuszkodnak.

S míg ez irányban tért hódított ügyünk s míg birneresb pártfogónk jó indulatával vissza nem élve azokat irántunk a legjobb bangulatra költöttük, az alatt az intőz körök kivált Schulz Lajos bi prance-nok előterjesztéseit helyben hagyva egyesletünk fénykorának ragyogóbbá tételéhez fényugaratok íveltek.

Igy szerkesztett be a négy lóbol álló vonó erő a szükséges kellekkel, így javítottak g'p'usok, s így szerkesztett be több oly eszköz, melyet nélkülözve vész-nél való ténykedésnek nem egy esetben tűbb korábbá meddővé válhatott volna.

Ily viszonyok között benapeltünk június hó 16-án és 17-én tíz évi egyetli életünk jubileumán, melynek öröm árján nem kevésbé növelte szeretet losonci társ egyesletünknek képviselő által való jelenléte s azon nomen tény mi valóban a tisztóság körében pártatlan áll, hogy az egyeslet a fcsőbb emeltet alapítványt tette, s így mint alapító fűzje örök időre fcszezebb s két egyeslet őszinte és reletés alapuló kapcsát.

Hasonlóan kitűntetve lettünk a felő vidéki közmívelődési egyeslet közgyűlése benapeltének rendező bizottsága által is, ugyanezen egyesletünk a vidéki tagok benapeltés fogadtatásához hívta meg.

Az öröm köré öröm is vegült, ugyanez Ilarmos Gábor szerető elnökünk a kir. táblához pótkörrel ki nevezetve városunkból elküldött, július hó 7-dikén mondott le azon tisztról, melyet 5 éven át a legnagyobb meglegedésre s az egyeslet tagjainak szeretetlől névedzen töltött be. Kiváló egyen tulajdonát alapja által helyre egytűnkkel a megzavart egyetértés támogatásával érte el egyesletünk fénykorát.

E vezetéklet ugyanez évben Milovan János szeretett ügyvezetőnk is, kinek hirtelen halála a legmúltányosabb részvétel tölté el keblünk.

A szaklapok: a helyi „Nógrádi Lapok” és „Pesti Hirlap” a múlt évekhez hasonlóan ez évben is bebizonyítottá egyszerűzettséget ebből folyólag egyesletünk iránt táplált őszinte vonalmozak.

A pírútló tagok alk nagy részben alapítók is a két tiszteletbeli főpáncosokkal együtt véve aszaporított 5-től s így számuk 135 a működőké lezámítva az elhalt kettőt, az eltávósas miatt törölt 22-től s kiázt egyet, do borsá adva az új tagu belépet 21-et, 129 tehát a mind négy osztálybali tagok ide érve a 39 egyedül alapítók és egy alapító disztagnak 404.

A működő tagok közül 10 szolgálati évet teltaladtott van 17, 9 évet 3, 8 évet 5, 7 évet 7, 6 évet 4, 5 évet 1, 4 évet 3, 3 évet 7, 2 évet 48, 1 évet 14 s egy éven alul 2.

Felémítendő itt azon körítésre méltó példa is, mit loson Lajos vakereskedő segéd a kereskedő ifjak között bűzölt bangulorok-kisérletében az egyesletbe való lépés iránt megindított, do az is hogy e mozgalom által az egyeslet működő tagjai 8 ezal gyarmatodtak. Egyetli beléltetnekre vonatkozólag: beérkezett 139 ügy darab, melyek mind elintéztet nyertek.

(Folytatása és vége következik.)

H i r e k.

Hymen Horváth Bertalan fűlkjárás szolgabíró segéd febr. hó 20-án tartá esküdjét Magyarben Varady Mariaka kinaszonnyal, Bugath Ferencz földbirtokos gyámleányával — Králik Gyula b-gyarmati onló gépsz lakatos, febr. 19-én jegyezte el Grenczey János Losonci Tugár bírájnak kedves leányát Emma kinaszonnyal.

A február 21-ki dalestélyi el méltó befejezést nyert ez évi társaságunk, a női dalnok varázsa, a főrdal egyeslet kitartó törekvése, no meg a tánc s zene nagy közönséget vonzott a megyei szűz fényes csillárjai alá; akik pedig, monihetők nekül távolították magukat, biz azok a kultúr társulat ellet terén ómaguk részére állított szegénységi bizonyítványuk fogva ajazására méltók. Az elődótt muldarabok, melyeknek sorát lapunk utolsó számában közöltük, egy a vgyes, mint a kultúr karhalek, általában sikerűek; különös teltségben részcalt a Ziehrer „Szerelmes le-

500 m. mázsa

jó minőségű széná eladó **Gazdik Lajos** zé-
lyi gazdaságában.

Meghívás.

A b-gyarmati „**NEPHANK**” részvénytársulat
1887-ik évi március 10-ikán reggeli 6 órákor, a
városzház tanácstermében

RENDES KÖZGYŰLEST

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Agendá:

1. Igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. Felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése.
3. A számadatok megvizsgálása, a mérleg meg-
állapítása és a nyereség felosztása iránti határozat
hozatal.
4. Az igazgatóság úján benyújtott kérvények
tárgyalása.

Kelt B. Gyarmaton, 1887. évi február hó 13-án.

Reményfy József,
igazgató.

Jegyzet. Az alapszabályok 37. §-a szerint a közgyű-
lés csak oly részvényes gyakorlatja számára jogosít ki, akik rész-
vénye a részvénykönyvben, legalább 3 héttel előbb bevéte iratott

Ló fedeztetési hirdetmény.

Karancs-Berényben az uradalomnál 293 **Kis-
bér öszoze**, kisbéri nevelésű mén fedez, folyó
évi február 20-án július 1-ig, telivér kaneczá-
kat 10 forintért, egyéb kaneczákat 5 forintért,
a díj azonnali befizetése mellett. Díjmentes le-
velekre azonnali válással szolgál.

Karancs-Berény, u. p. Lapujtó

Huszár Ignác,
urad. kaszár.

Eredeti McCormick

gabona-aratógépek kövökűvel vagy anélkül és fűkaszázó gépek
a legjobb a világon.

MÜLLER EMIL-nél Budapest,
V. váci körút 76.

A McCormick Harv. Mach. Co. vezérigazgatója Ausztria-Magyar-
ország és a dunai országok részére

1930-886.

Árverési hirdetményi kivonat.

A rétvági kir. járáshírség mint tükvi hatóság közhírré teszi,
hogy Trágor Ignác végrehajtásnak öreg Kovács János, végrehaj-
tást szándékozik eladni 100 ft tőke követelés és járulékai iránti
végrehajtást ügyében, a rétvági kir. bíróság területén levő Alsó-
Budony határában fekvő az alsó-budonyi 60 sz. tükvén foglalt
ör. Kovács János és neje Nemes Anna nevén álló 1. sor. 63.
haza és birtokaira az 1881. évi 60. tcz. 156. §. d. pontja ér-
telmében egyazon 500 ft becseretékben az ugyanazon tükvén 1.
2. sor. 199 haza a. felsősége az 1881. 60. tcz. 156. §. d. pontja
értelmében 30 ft becseretékben, az ugyanazon tükvén 2. l. sor.
315 haza szállból öreg Kovács Jánost illető telekre 292 ft
ezennel megalapított kikáltási áron elrendelté és hogy a fennebb
megjelölt ingatlanok az 1887. évi március hó 21-ik napján d. e.
10 órákor Alsó-Budony község határában megfuttandó nyilvános ár-
verésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatul.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlanok becsárának 10
sz. tcz. 156. §. d. pontja értelmében, vagy az 1881. LX. tcz. 42.
§-ban jelölt árvalommal számított sz. az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a.
kelt igazságügyminis. rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értek-
papírban a kikáltott kezdéssel, vagy az 1881. LX. tcz. 170.
§-a értelmében a hatáspénnek a bíróságnál előleges elhelyezéssel
kiállított szabályozási elismeréssel átadhatatlant.

A rétvági kir. bíróság mint tükvi hatóságnál 1886.
évi december hó 3-án

1931-886. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A rétvági kir. járáshírség mint telekhírségi hatóság közh-
bírré teszi, hogy Trágor Ignác végrehajtásnak, Csányi János és
a b-gyarmati lakosságok között csatlakozott hitelezőknek, Petöfy
János örökösök végrehajtást szándékozik eladni 125 ft tőke
követelés és járulékai iránti végrehajtást ügyében, a rétvági kir.
bíróság területén levő Alsó-Budonyban fekvő az alsó-budonyi
73. sz. tükvén Petöfy János és neje Péterfy Rozsika és neje Anna,
Pegany Dóra és Pegany János között foglalt három mint
Nagy Amal a örökösök nevén álló A. 7. 283 haza pinczére az 1881.
LX. tcz. d. pontja értelmében 80 ft becseretékben, egyazon az
ugyan azon tükvén A. 7. 1. sor. 316 haza, a szállból Petöfy
Jánost illető telekre 800 ft becseretékben, az alsó-
budonyi 94 sz. tükvén Petöfy János nevén álló A. 7. 1. sor. 323
haza, a szállból 732 ft becseretékben, az alsó-budonyi 111. sz.
tükvén Petöfy János nevén álló A. 1. sor. 17. háza, a ház
és birtokaira 100 ft becseretékben, az ugyanazon tükvén 1. 2. sor.
221 haza, a szantoföldre 34 ft becseretékben az árverést elren-
delte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1887. évi március
22-én napján d. e. 10 órákor Alsó-Budony község határában meg-
futtandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól
is eladatul fognak.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlanok becsárának 10
sz. tcz. 156. §. d. pontja értelmében, vagy az 1881. LX. tcz. 42.
§-ban jelölt árvalommal számított sz. az 1881. évi novem-
ber hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis. rendelet 8 §-ban
kijelölt óvadékképes értekpapírban a kikáltott kezdéssel, vagy az
1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a hatáspénnek a bíróságnál
előleges elhelyezéssel kiállított szabályozási elismeréssel
átadhatatlant.

Kelt Terebény 1886. évi december hó 2-án a rétvági kir.
bíróság mint tükvi hatóságnál.

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár.

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Központi iroda: VI. Váci körút 57. — Gazdasági gépostály: Külső váci-ut 1696-1699.
Ajánlja kitűnő szerkezetű **GŐZCSEPLŐ KÉSZÜLETEIT**, azén, fa és szalmafűtésre;
szegesszes rendszerű **járgányesztőlőt** tisztító készülékkel, zsákolóval vagy anélkül, **gabona-tis-
tító rostálót** (Baker és Vidals-rendszer) továbbá legjobbaknak bizonyult **szabadalm.** Schlick-féle
2-ös és 3-as **ekét** — árak 58 fttől kezdve — **szab.** Schlick-féle **mélyítő-ekét** kiemelő **szer-
keszettel**, **mélyítő-ekét** **önvezetékkel** (Such után) **Eredeti Schlick- és Vidals-féle egyazon ekét.**

Legújabb szabadalmazott sorvetőgépek

Ezenkívül készletben vannak: Egyes és kottós **örölmalmok** „Little Giant” **csöves tengeri da-
radlók**, **tengeri moroszlók** **takaróanyag-készítő gépek**, **olajsajtók** stb. Gyárunkban működésben lát-
hatók: a legújabb **sajtó rendszerű ramie-, kender- és len-törő- és lisztelő gépek** rendkívüli
menyíleges és minőleges munkaképességgel.

Arjegysekék kicénatra ingyen és bérmentve.

Képviselet: B.-Gyarmaton: **Aninger Testvér** uraknál.

GAVORA JÓZSEF

római kath. magyar cég

az 1885. évi budapesti orsz. kiállításon a kiállítási nagy éremmel kitűnő munka és jó ízlésért kiuntetve

Budapesten váci-utca 17. sz.

Ajánlom dusan felszerelt **egyházak és kápolnák berendezéséhez** szükséges tárgyait, leg-
jutányosabb áron, a lehető **szükséges tárgyait, leg-
zetsesen: legkezebb kivitelben Nere-**

Miseruhák

római kath. és görög keleti egy-
házak részére.

**Egyházi és társulati lo-
bogók.**

Tűzoltó, iskolás gyermek, Mária-
társulati, ipar társulati, dalgelyti
és temetkezési egyleti zászók

Szt. szobrok, csillárok, kely-
hek,

fali és oltár-gyertyatartók, oltár-
lampák.

**Monstranciák,
stáció-képek, oltárok,
urkoporsók,
stb. stb.**

Pontosságomat több szárazra menő elismerő levelekkel bizonyíthatom.

Arjegysek és költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök.

Régi rubák ujjitá-
sát, valamint tölzáranyozást
és ezüstölést elvállalok és
olcsón készítem el.

Arany-, ezüst- és se-
lyem-hímzések és himzett
egyházi ruhák nag; válasz-
tékban.

**egyházi csipkék,
oltárterítők,
falikeresztek,
iskola-keresztek.
Egyházi szövetek.
Damastok stb.**

Fris töltésű ásványvizek és friss magvak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy üzletemben mindennemű
fris gazdasági, kerti és virág magvak; úgyazintén a következő friss töltésű ásvány-
vizek kaphatók u. m.: **Carlsbadi, vár. malom, forrás, Marienbadi, Selters, Glei-
chenbergi, Luchy, Gieschübl, Mohai Agnes, Koritniczai Budai és Rohitai
vizek** valamint fürdőhöz használandó **frazenbadi Moorsó.**

Magamat a nagyérdemű közönség jó indulatába ajánlva

B. Gyarmaton, 1887. évi február hó 25-én.

Tisztelettel:

Bachar Gyula.

Herencsényi kőszénbánya.

Alulírottaknak van szerencsájök a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy
herencsényi kőszénbányájukat, mely a

legjobb minőségű fekete kőszén

tartalmazza, megnyitották.

A **kőszén méterműzsúja** Herencsényben a bányánál 66 kr., B. Gyar-
matra szállítva a fuvarral együtt 80 krtól 96 krajczárig.

Megrendelések levél útján „**Schönberg Gusztáv Herencsény u. p. Terény**” ezimen
intőzendők, B. Gyarmaton pedig a megrendeléseket **Kesstenbaum Illes megbízottunk** Nagy-
tabán utca 541. sz. alatt fogadják el.

Megrendelések azonnal teljesíttetnek.

Kelt Herencsényben, 1887. évi február hó 25. diken.

Schönberg Zsigmond örökösei.

2711-886 sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir. kincstár végrehajtásnak, Heuer Gusztáv végrehajtást szándékozik eladni 100 ft tőke követelés és járulékai iránti vég-
rehajtást ügyében, a szegedi kir. járáshírség területén levő Szeged városában fekvő a szegedi 145 sz. tükvén A. 1. sor.
251. haza alatt foglalt ház és birtokaira 34 ft kikáltási áron és a 2. sor. 1008 haza alatt foglalt telek 80 ft-ban ezennel
megalapított kikáltási áron elrendelté, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi április hó 1-én napján d. e. 10 óra-
kor a szegedi telekhírség hatóságnál megfuttandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlanok becsárának 10 sz. tcz. 156. §. d. pontja értelmében, vagy az 1881. évi LX. törvény 42. §-ban
jelölt árvalommal számított sz. az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis. rendelet 8 §-ban
kijelölt óvadékképes értekpapírban a kikáltott kezdéssel, vagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a hatáspénnek a bíróságnál
előleges elhelyezéssel kiállított szabályozási elismeréssel átadhatatlant.

Kelt Szegedben a kir. bíróság mint tükvi hatóságnál 1886. évi december hó 10-én.